Приложение № 14

ПРОГРАМА
ЗА КОНТРОЛ НА SALMONELLA SPP. ПРИ БРОЙЛЕРИ ОТ ДОМАШНИ ПТИЦИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2025 - 2027 Г.

Идентификация на програмата

Държава членка: **Република България**

Заболяване: **Salmonella spp при бройлери от домашни птици**

Период на изпълнение: **2025 – 2027 г.**

За контакт:

отдел „Здравеопазване на животните“,

дирекция “Здравеопазване, идентификация и хуманно отношение към животните”,

Българска агенция по безопасност на храните

бул. „Пенчо Славейков“ 15А

1606, София, България

E-mail: AHW@bfsa.bg

1. Цели на програмата

Настоящата програма цели да се определи здравният статус на бройлерите в Република България по отношение на Salmonella Enteritidis и на Salmonella Typhimurium (включителномонофазен S. Typhimurium серотип с антигенна формула 1, 4/5/, 1 2: i).

Намаляването на Salmonella Enteritidis и на Salmonella Typhimurium при бройлерите трябва да представлява максималния процент стада бройлери, които остават положителни за Salmonella Enteritidis и за Salmonella Typhimurium към 1% или по-малко.

2. Елементи на програмата

Мерки, предвидени в програмата

2.1 Контрол

2.2 Изследване

2.3 Клане на положителните птици

2.4 Ваксиниране

2.5 Третиране на животински продукти

2.6 Унищожаване на продукти

2.7 Мониторинг или надзор

3. Институции и организации, отговорни за изпълнението на програмата

3.1. Българска агенция по безопасност на храните

3.1.1. ЦУ на БАБХ

Дирекция „Здравеопазване, идентификация и хуманно отношение към животните“:

3.1.1.1 Разработва проект на надзорна програма за Salmonella spp. при бройлерите;

3.1.1.2 Проследява епизоотичната обстановка в съседни държави, анализи и доклади, заключения от оценки на риска, изготвени от съответни институции;

3.1.1.3 Събира и анализира данните за птиците, изследвани за Salmonella spp.;

3.1.1.4 Обобщава данните за положителните обекти;

3.1.1.5 Контролира и анализира изпълнението на надзорната програма и при необходимост въвежда изменения;

3.1.1.6 Докладва при необходимост до Европейската комисия или други институции за изпълнението на програмата, съгласно изискванията за докладване на ЕК.

3.1.1.7 Изпраща годишен доклад в Европейската комисия, съдържащи информация от изпълнението на по-горе описаните дейности.

Дирекция „Лабораторен контрол “

3.1.1.8 Разработва програма за официален лабораторен контрол за замърсители в храните, в това число и за микробиологични замърсители, която се изпълнява чрез вземане и изследване на проби птиче месо за наличие на салмонелни бактерии в съответствие с Регламент (ЕО) № 2073/2005.

Дирекция „Контрол на фуражите и странични животински продукти“ :

3.1.1.9 изяснява движението на странични животински продукти (вкл. на технически животински продукти) от и към заразеното населено място, идентифицира местонахождението им и участва в унищожаването им.

3.1.1.10 Контролира спазването на изискванията на законодателството, свързано с качество и безопасност на фуражите, регистрация и одобряване на обекти за производство, съхранение и търговия, хигиена на фуражите и специфичните изисквания за проследяване на фуражите;

Дирекция „Контрол на ветеринарни лекарствени продукти“

3.1.1.11 Осъществява контрол на използваната ваксина.

3.1.2. Областни дирекции по безопасност на храните

3.1.2.1 Контролират и прилагат изпълнението на Програмата за надзор на регионално ниво;

3.1.2.2 Събират и анализират данните за стадата от региона, изследвани за Salmonella spp.;

3.1.2.3 Обобщават данните за позитивните стада;

3.1.2.4 Обобщават данните за разходите за надзор на Salmonella spp., направени на регионално ниво.

3.1.2.5 Водят регистър в базата данни за всички животновъдни обекти с бройлери стада;

3.1.2.6 Вземат и изпращат за изпитване проби от кланици (шийни кожички) и от други обести за производство и търговия на храни (птиче месо) за анализ за наличие на салмонелни бактерии със серотипове Salmonella Enteritidis и Salmonella Typhimurium и извършват проучване за произхода на стадата

3.1.2.7 Изпращат в Дирекция ЗИХОЖ и ЛК при ЦУ на БАБХ годишни доклади, съдържащи данните, посочени по-горе.

3.1.2.8 Контролират качествения състав и пълноценността на фуражите и изпълнението на общите изисквания за безопасност на фуражите, определени в Регламент (ЕО) № 178/2002.

3.2. Официални ветеринарни лекари:

3.2.1 Съдействат при разработването и актуализирането настоящата програма, съгласно епизоотичната обстановка, анализ на получените данни, популационни промени, настъпили в хода на изпълнението на програмата и др. фактори, влияещи върху нея;

3.2.2 Контролират и прилагат изпълнението на Програмата за надзор на Salmonella spp. в съответната община.

3.2.3 Контролират вземането на проби от бройлери стада и изпращането на пробите за изследването им в лаборатории.

3.2.4 Събират и анализират данните от намиращите се в съответната община стада, изследвани за Salmonella spp.

3.2.5 Обобщава данните за положителни стада от животновъдни обекти, разположени на територията на съответната община.

3.2.6 Попълват и водят регистър в базата-данни за всички птицевъдни обекти с бройлери.

3.2.7 Изпращат в Отдел "Здравеопазване на животните" към съответното ОДБХ годишни доклади, съдържащи данните, посочени по-горе.

3.3. Национален диагностичен научноизследователски ветеринарно-медицински институт (НДНИВМИ) и одобрени лаборатории, в които се изследват пробите, взети в рамките на програмата

Съгласно чл. 52 от Закона за управление на агрохранителната верига (ЗУАХВ) Министърът на земеделието и храните определя със своя заповед, националните референтни лаборатории за анализи, изпитвания и диагностика по предложение от изпълнителния директор на БАБХ. Съгласно чл. 51, ал. 2 от ЗУАХВ, изпълнителния директор на БАБХ определя със Заповед официалните лаборатории, в които се извършват анализи, изпитвания и диагностика на Salmonella spp. Лабораториите се включват в списък, който се публикува на интернет страницата на БАБХ и трябва да отговарят на изискванията на чл. 37, параграфи 1, 3,4 и 5 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Лабораторните изследвания за изпитване на Salmonella spp на проби по официален контрол и по самоконтрол се извършват в лаборатории, определени със Заповед №РД11-1624/ 28.06.2024 г. на изпълнителния директор на БАБХ**.**

3.3.1. Лаборатории в структурата на БАБХ:

3.3.1.1 Национална референтна лаборатория "Салмонела, кампилобактер, стафилококи и антимикробна резистентност", София;

3.3.1.2 Лаборатория „Бактериални заболявания по животните и хранителни среди" към НДНИВМИ, София;

3.3.1.3 Централна лаборатория за ветеринарно-санитарна експертиза и екология (ЦЛВСЕЕ);

3.3.1.4 Изпитателно-диагностична лаборатория (ИДЛ) към ОДБХ-Шумен;

3.3.1.5 ИДЛ към ОДБХ-Благоевград;

3.3.1.6 ИДЛ към ОДБХ-Варна;

3.3.1.7 ИДЛ към ОДБХ-Враца;

3.3.1.8 ДЛ към ОДБХ-Хасково;

3.3.1.9 ИДЛ към ОДБХ-Сливен.

3.3.2. Одобрени частни лаборатории – извършват изследване само на проби по самоконтрол:

3.3.2.1 Лаборатория за изпитване на храни, фуражи и биологични материали при „Районна ветеринарна станция – Русе" ЕООД, офис гр. София, офис гр. Русе;

3.3.2.2 Лабораторен блок „ВСЕ; ДЗЖ" при „Биофарм-инженеринг" АД с правоприемник „Софарма" АД, гр. Сливен;

3.3.2.3 Лаборатория за изпитване „Алименти-Омнилаб" при „Ди енд Ви Консулт" АД, с. Царацово, обл. Пловдив;

3.3.2.4 Изпитвателна лаборатория „Лаб Стандарт ВСЕ" при „Лаб Стандарт ВСЕ" ООД, гр. Велико Търново;

3.3.2.5 Централна ветеринарна лаборатория – София при „Централна ветеринарна лаборатория" ЕООД.

Всички положителни изолати, получени от проведените лабораторни изследвания трябва да бъдат изпращани за потвърждаване и типизиране в Национална референтна лаборатория „Салмонела, кампилобактер, стафилококус и антимикробна резистентност" при НДНИВМИ, бул. „Пенчо Славейков" 15А, София 1606, Тел.: 02/952 3903.

Задължително е всички лаборатории, извършващи диагностика на Салмонелозата да използват методологията, посочена в Регламент на Комисията (ЕО) 213/2009.

Всички резултати следва да се разглеждат като **валидни**, само и единствено ако е доказано, че съответните изследвания отговарят на изискванията на **Регламент на Комисията (ЕО) № 213/2009**.

Официалните проби за контрол трябва да бъдат изпитвани в акредитираните държавни лаборатории. Пробите от самоконтрол могат да бъдат изследвани в одобрени частни или държавни лаборатории. Положителните проби, получени при изследвания в частна или държавна лаборатория трябва да бъдат изпращани за потвърдително изследване и серотипизиране до НРЛ в София.

Всички лаборатории, включени в програмата, трябва да вземат участие в междулабораторни тестове за пригодност (ринг тестове). НРЛ трябва да взема редовно участие в междулабораторни тестове за пригодност (ринг тестове за серотипизиране и изолиране на Salmonella spp.), организирани от Европейската референтна лаборатория за *Salmonella* spp. (https://www.eurlsalmonella.eu/. НРЛ е отговорна за обучението и организирането на ринг тестове за другите лаборатории, включени в Програмата.

4. Териториален обхват

Описание и разграничаване на географски и административни региони, в които програмата ще бъде изпълнявана

Програмата следва да бъде изпълнявана на територията на цялата страна, включваща 28 административни области.

5. Мерки, изпълнявани по програмата

5.1.1. Мерки и законови разпоредби по отношение на обявяването на заболяването:

Заболяването подлежи на обявяване по чл. 18-23 от Регламент (ЕС) 2016/429 и Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД).

5.1.2. Прицелни животни и популация от животни:

Националната Програма за контрол ще бъде изпълнявана и прилагана върху цялата територия на Република България и ще се прилага по отношение на всички бизнес оператори с две изключения за случаите, когато:

5.1.2.1 животновъдният обект е с капацитет под 2000 пилета, настанени в него по всяко време, и когато операторът доставя продукцията си директно на краен потребител (напр. продажби на входа на фермата) или чрез местни търговци

на дребно, доставящи само и единствено на краен потребител (основно дамакинства);

5.1.2.2 когато цялото производство е само за лична употреба (месото не се продава на пазара).

5.1.3. Мерки и законови разпоредби по отношение на регистрацията на животновъдните обекти и идентификация на животните:

Съгласно Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) и делегираните актове и актовете за изпълнение към него, операторите трябва да информират компетентния орган за обектите, в които отглеждат животни или събират, добиват, обработват и съхраняват зародишни продукти за целите на регистрация/одобрение. Съгласно Закона за ветеринарномедицинската дейност животните подлежат на идентификация, а животновъдните обекти на регистрация в БАБХ. БАБХ е официалната компетентна служба за идентификацията на животните, която поддържа компютъризирана информационна система за въвеждане на данни за идентифицираните животни и регистрираните животновъдни обекти – интегрирана информационна система – ИИС ВетИС.

Идентификация на стадото:

Всеки собственик е задължен да идентифицира стадото си по начин гарантиращ неговата проследяемост по всяко време. Собственикът може сам да избере начина за идентификация на стадото - това може да бъде номер съдържащ номер на партидата+ дата на зареждане+номер на сградата и т.н.“

Минималният размер на стадо птици, които влизат в обхвата на програмата са, стада с повече от 500 птици-бройлери.

Задълженията на всеки собственик на животновъден обект са описани в Закона за ветеринарномедицинската дейност

5.1.4. Изисквания за движение на животните и посочване на съответната нормативна уредба:

На основание чл. 137, ал. 10 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД), е издадена Наредба № 44 от 20.04.2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти, съгласно която собствениците или

ползвателите на животновъдни обекти, каквито са птицеферми отглеждащи бройлери, да водят документация за домашните птици, които влизат или напускат техните обекти (помещения). Тези документи (записи) трябва да съдържат информация за бройката, датата, и произхода или местоназначението.

По време на транспортиране живите птици трябва да бъдат придружавани от ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване/транспортиране на животни, издадено от БАБХ в съответствие с Регламент на Съвета (ЕО) № 1/2005 за защита на животните по време на транспортиране. При насочване за клане, във ВМС се посочва и резултатът от анализа за Salmonella spp.

Операторите желаещи да изнасят повече от 20 птици или яйца за люпенето друга държава членка (или определен трета държава), трябва да изпълнят изискванията на Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) и делегираните актове и актовете за изпълнение към него и да гарантират че пратката е придружена от ветеринарно-здравен сертификат /удостоверение/. В сертификата се посочва референтния номер на ветеринарния сертификат за птици, издаден в TRACES NT системата (системата по експертност и контрол на търговията). Сертификатът се издава от официален ветеринарния лекар, като се попълва и подписва върху предварително отпечатана бланкова форма, само след провеждане на подходящия за случая клиничен преглед на птиците, проведен от същия ветеринарен лекар.

Всички официални ветеринарно-здравни сертификати, издадени за износ на домашни птици и на яйца за люпене, се записват в системата по експертност и контрол на търговията (TRACES NT). Тази система позволява проследяване на износа на живи животни и яйца за люпене, които са придружени от ветеринарно-здравни сертификати. Системата TRACES NT изготвя ветеринарно-здравния сертификат за движение в Европейския съюз. TRACES NT е интернет основана система, която е собственост и се поддържа от Комисията.

Всяка пратка птици трябва да се придружава от информация, предоставена от ветеринарния лекар от мястото на изпращане на пратката и адресирана към официалния лекар, отговорен за мястото, за което същите са предназначени /за тяхното крайно местоназначение/.

Операторите на фермерите трябва да водят документация с информация за птиците, които влизат или напускат техните обекти (помещения). Документацията трябва да

съдържа информация за бройката, датата, произхода и местоназначението. Тази документация трябва да се пази в рамките на 3 години и да е налична при инспекция от страна на компетентния орган.

6. Схема за вземане на проби:

Когато вземането на проби се извършва от официалния ветеринарен лекар, „стадото“ трябва да се разглежда в съответствие с член 2, точка 3 (б) от Регламент 2160/2003.

Приложение I към Заповед № РД 2489/15.12.2016 год. на Изпълнителния директор на БАБХ определя схема за вземане на проби за Salmonella spp. от различни категории птици и в съответствие с изискванията на Регламент 2160/2003 и Регламент 200/2010. В схемата са посочени броя на пробите за целите на самоконтрола и на официалния контрол.

В съответствие с Регламент на Комисията (ЕС) № 200/2012 компетентният орган избира всяка година на случаен принцип 10% от птицевъдните обекти с повече от 5000 птици. При произволната селекция трябва да се има предвид размера на птицевъдния обект и географското разположение. Компетентният орган избира произволно едно стадо от животновъдния обект, на което му остават не повече от 3 седмици до клането. Вземат се най-малко две двойки тампонни проби, които за едно стадо могат да се съберат в една проба. Едната двойка тампонни проби може да бъде заменена с прахова проба (както е описано в таблицата по-долу),в съответствие с Приложението към Регламент на Комисията (ЕС) № 200/2012.

Пробите от самоконтрол трябва да бъдат взети от собственика на обекта или от лице определено от собственика (в повечето случаи регистриран ветеринарен лекар, който е подписал договор със собственика на фермата), в съответствие с Програмата за контрол на Salmonella spp. Проби за самоконтрол се вземат от всички стада бройлери, обхванати от програмата, 3 седмици преди насочването им за клане, като вземането на проби за официален контрол може да замени вземането на проба за самоконтрол.

Лицето, отговорно за взимане на проби в рамките на самоконтрола, трябва да бъде обучено за това от официалния ветеринарен лекар, отговорен за фермата.

Записите на взетите проби от собственика се предоставят при проверка от Компетентния орган и трябва да представят подробни данни относно идентификация на стадото, от което са взети пробите; дата на вземане на пробите; дата на клане; вид на пробата; лаборатория, извършваща изследването и резултат от изследването.

Схемата за пробовземане за официален контрол и самоконтрол е представена в таблицата по-долу.

ВЗЕМАНЕ НА ПРОБИ ОТ БРОЙЛЕРИ ОТ РОДА ГАЛУС ГАЛУС				
Място на вземане на пробата	**Единица за вземане на пробите**	**Вземане на пробата от:**	**Време за вземане на пробата**	**Вид на пробата**
Стопанство	Стадо	оператор от фуражния сектор/официален контрол	2-3 седмици преди клане	2 обувни тампони или чорапчета/ или фекална проба (2х 75 г.) Изследва се като 1 сборна проба за всяко стадо; или 1 двойка обувни тампони или чорапчета и 1 прахова проба за всяко стадо;
Други причини за вземане на проби				
• В случаи на съмнение за наличие на Salmonella Entiritidis или Salmonella Typhimurium, офиц. лекар трябва да вземе проби от всички стада във фермата. Изпращат се следните проби – стандартните проби (фекални, обувни) се съпровождат с проби от фураж, смивки от съоръжения, цели трупчета (5 трупчета от хале). • При съмнение за манипулиране на пробата. • От всички стада във фермата в случай на откриване на Salmonella Entiritidis или Salmonella Typhimurium при едно стадо с цел установяване източника на инфекция. • Във всеки случай на съмнение за заразяване със Salmonella spp при изследване на храни в хранителната верига. • В случаи, когато компетентния орган счита, че е необходимо. • При изхранване с фураж, в които има доказано наличие на Салм. • Клинични признаци.				

6.1. Мерки, прилагани в случай на положителен резултат

В случай на съмнение/или констатиране на Salmonella Enteritidis или на Salmonella Typhimurium (включително монофазен серотип S. Typhimurium с антигенна формула

1,4/5/,1 2:i), Националната референтна лаборатория (НРЛ) следва незабавно уведоми за това ЦУ на БАБХ.

Когато едно стадо с пилета за месо от видовете Gallus Gallus е обект на съмнения за заразеност със Salmonella Enteritidis или на Salmonella Typhimurium, подлежи на епидемиологично проучване. Всяко стадо, от което от проби, взети за самоконтрол, са били изолирани Salmonella Enteritidis или на Salmonella Typhimurium се счита за положително без понататъчно потвърдително пробовземане и може да се допусне за клане с последваща задължителна преработка под официален контрол със съгласието на собствениците на положителното стадо и на птицекланицата.

Кожи от шийки се вземат в кланиците, съгласно Регламент (ЕС) № 1441/2007.
В повечето случаи няма да е възможно да се проведе проучване на птиците в стадото, от което е изолирана Salmonella spp, защото се очаква, че птиците ще бъдат заклани след получаване на резултатите. Компетентният орган съставя предписание, изискващо от оператора да почисти и дезинфектира сградата, от която произхожда заразеното стадо. След почистване и дезинфекция на сградата официалният ветеринарен лекар следва да вземе тампон проби от множество места в сградата, за да се провери ефективността на предприетите хигиенни мерки. Проби за официален контрол на ефективността от дезинфекцията се изследват в лабораториите за официален контрол, определени със Заповед №РД11-1624/ 28.06.2024 г. на изпълнителния директор на БАБХ.

Когато едно стадо бройлери бъде потвърдено за наличие на S. Enteritidis или S. Typhimurium (включително монофазнен серотип S. Typhimurium с антигенна формула 1, 4/5/,1 2:i) трябва да бъде унищожено или е позволено да се използва за човешка консумация, само ако същите са обработени по начин, гарантиращ унищожаването на S. Enteritidis или S. Typhimurium (включително монофазен серотип S. Typhimurium с антигенна формула 1,4/5/,1 2:i) и в съответствие със законодателството на Общността за хигиена на храните. (Регламент (ЕО) № 2073/2005 (Ред 1.28 от Глава I на Приложение I). Ако Salmonella spp. бъдат открити по време на кланичен преглед на трупове в кланица, трябва да се приложат всички предвидени в Регламент за изпълнение на Комисията № 2019/627.

Ако Salmonella spp. бъдат открити по време на инспектиране на храни, предложени на пазара, БАБХ трябва да въведе в действие изпълнението на всички изисквания, предвидени в Член 7 на Регламент (ЕО)№ 2073/2005.

Официалното пробовземане следва да се извърши под контрола на Компетентния орган във всички заместващи /новозаредени/ стада, когато предходното стадо от същата

сграда е било положително за S. Enteritidis или S. Typhimurium (включително монофазен серотип S. Typhimurium с антигенна формула 1, 4/5/,1 2:i). Това пробовземане ще бъде проведено в съответствие с процедурата, формулирана в Анекса към Регламент на Комисията (ЕС) No. 200/2012.

Гореописаните мерки при положителни резултати са посочени и в „Инструкция за предприемане на мерки при положителни резултати за Salmonella spp. при птици“ Приложение VI към Заповед No РД11-1773/31.08. 2018 г. на Изпълнителния директор на БАБХ.

6.2. Контрол на употребата на антимикробни ветеринарни лекарствени продукти

Употребата на антимикробни **ветеринарни лекарствени** продукти (както е определено в Регламент (ЕС) № 1177/2006) не се прилага като специфичен метод за контрол на Salmonella spp. Антимикробно лечение поради причини, свързани със здравеопазването на животните или хуманното отношение към тях. Разрешено е използването на антимикробни **ветеринарни лекарствени** продукти при следните изключителни обстоятелства:

6.2.1 домашни птици със салмонелна инфекция с клинични признаци, при които е вероятно да се предизвиква ненужно страдание на животните;

6.2.2 лекувани с антимикробни **ветеринарни лекарствени** продукти заразени със Salmonella spp. стада продължават да се разглеждат като заразени със Salmonella spp.;

6.2.3 разрешение, дадено от БАБХ за всеки конкретен случай и за цели, различни от контрола на Salmonella spp в стадо, което е обект на съмнения за наличие на салмонелна инфекция, и по-конкретно след епидемиологично проучване на огнище на заболяване, пренасяно с храни, или след установяване наличие на Salmonella spp. в животновъден обект.

Използването на антимикробни **ветеринарни лекарствени** продукти задължително следва да бъде обект на надзор от и докладване в БАБХ. Винаги, когато това е възможно, използването трябва да е основано на резултати от бактериологично пробовземане и на тестуване на възприемчивостта.

Всяка употреба на антимикробни **ветеринарни лекарствени** продукти се проверява при вземането на официална проба.

В случай на съмнение от страна на КО за манипулиране на пробата и вземане на повторна проба, задължително се взема и проба за установяване остатъци от антимикробни субстанции (цели трупчета – 5 трупчета от стадо, от които се изследват паренхимни органи и костен мозък).

6.3. Официално пробовземане от фуражи за птици:

В съответствие с изпълнението на Регламент (ЕС) 2017/625 и във връзка с чл. 3, ал. 1, т. 4 от Закона за българската агенция по безопасност на храните, като компетентен орган за извършване на официалният контрол на фуражите в Република България е определена Българската агенция по безопасност на храните.

Във връзка с изпълнение на изискванията на чл. 9 и чл. 10 от Регламент (ЕО) № 183/2005, относно хигиена на фуражите и съгласно Закон за фуражите, операторите от фуражния сектор трябва да бъдат одобрени или регистрирани от БАБХ и вписани в регистър в съответствие с чл. 19 от регламента. Регистрите на одобрените и регистрирани оператори във фуражния сектор се водят и поддържат в ОДБХ. БАБХ поддържа и актуализира съответните национални регистри, които се публикуват на интернет страницата й.

Проверките в обектите във фуражния сектор се извършват от инспектори/експерти, отговорни за официалния контрол на фуражите в съответната ОДБХ.

Българската агенция по безопасност на храните извършва пробовземане от фуражи, както следва:

6.3.1 проби от фуражи на ниво производители на фуражни суровини и на комбинирани фуражи, както и от търговци на едро, които предлагат фуражните суровини и комбинираните фуражи в пакетирано и в насипно състояние ;

6.3.2 пробовземане от фуражи на ниво ферми.

Броят на пробите е определен на базата на ясно разписани критерии за оценка на риска и в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 2017/625, както и въз основа на данните от изследванията и анализите, извършени през предходната година.. Настоящият план включва също и минимален брой салмонелни проби, взети от получавани от трети държави пратки с комбинирани фуражи за птици.

Никакви положителни резултати не са отчетени по отношение на този параметър. Ако се получи положителен резултат, мерките и действията, които следва да се предприемат ще бъдат основани на и в съответствие с Оперативен план за действие при извънредни

ситуации, които произтичат от фуражи и Процедура за предприемане на действия в случай на установяване на Salmonella spp. във фуражи.

6.4. Официален контрол на други етапи от хранителната верига:

Съгласно националното законодателство (Закон за ветеринарномедицинската дейност, Закон за управление на агрохранителната верига и Закон за фуражите) предприятията за производство, съхранение и търговия с храни или фуражи, трябва да бъдат одобрени и регистрирани от БАБХ, и въведени в съответните регистри. Водените регистри на одобрените и регистрирани обекти са електронни и са публично достъпни.

Официалните проверки в предприятията за производство, съхранение и търговия с храни се извършват от официалните ветеринарни лекари от БАБХ/или съответната ОДБХ.

Официалните проверки в предприятията за производство, съхранение и търговия с фуражи се извършват от инспектори, отговорни за официалния контрол на фуражите от БАБХ/или съответната ОДБХ.

Официалните проверки в предприятията за производство, съхранение и търговия с храни се провеждат в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския Парламент и на Съвета и на Регламент за изпълнение на Комисията (ЕС) 2019/627 за определяне на еднакви практически условия за извършването на официален контрол върху продукти от животински произход, предназначени за консумация от човека, в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕО) № 2074/2005 на Комисията по отношение на официалния контрол, които определят конкретните правила за организиране на официалния контрол на продуктите от животински произход, предназначени за човешка консумация.

Броят и разпределението на пробите е изчислен на базата на оценка на риска и на вида и качеството на материалите, включени в преработката на храните, както и на база резултати от предишни проверки.

Вземането на проби от храни с птичи произход следва да се извършва в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) 2073/2005 за микробиологичните критерии за хранителните продукти. Честотата на взимането на проби може да се увеличи или намали в зависимост от резултатите, получени при изследване на пробите.

Ежегодно, Областните дирекции по безопасност на храни изготвят програми за броя на проверките на контролираните от тях предприятия за производство, съхранение и търговия с животински продукти.

7. Ваксинация, ваксинационна схема, използвани ваксини:

В Република България не е забранено използването на ваксини за контрола на Salmonella sppта при домашните птици.

В регистъра по чл. 7, ал. 3, т. 14 на ЗВД са вписани разрешените ваксини срещу Salmonella spp. при птици. Собствениците на птицевъдни обекти биха могли да ползват само одобрени от БАБХ ваксини по начина, посочен им от официалния ветеринарен лекар, отговорен за птицевъдните обекти.

Когато пробите са взети от ваксинирани домашни птици, в придружаващото каквито и да са проби писмо трябва задължително да се отбележат вида на ваксината и датата на прилагането й. Целта е да се осигури правилна основа за диференциация между полеви и ваксинален щам, като се спазят изискванията на Регламент (ЕО) № 1177/2006, като се прилагат диагностични методи за диференциация между ваксинални и полеви щамове.

8. Измерими цели за постигане в периода за изпълнение на мерките в програмата

Показател (за цялата страна)	**2025 г.**	**2026 г.**	**2027 г.**
Констатирани огнища на Salmonella spp при бройлери	0	0	0

9. Полезни връзки:

https://www.woah.org/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-manual-online-access/

https://iisr.egov.bg/BABHRegsExt/pagesPublic/animals.xhtml?faces-redirect=true&locale=bg&lang=1

10. Исторически и епизоотологични данни за заболяването.

https://www.bfsa.bg/bg/Page/epi_data/index/epi_data/